

Н.І. Черевична, канд. техн. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

О.М. Постнова, канд. техн. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

В.Ф. Бондаренко, канд. техн. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

ЕФЕКТИВНІСТЬ ПРОВЕДЕННЯ ПРОФОРІЄНТАЦІЙНОЇ РОБОТИ НА КАФЕДРІ «ТОВАРОЗНАВСТВО ТА ЕКСПЕРТИЗА ТОВАРІВ»

Професійна орієнтація – це комплекс спеціальних заходів сприяння людині в професійному самовизначенні та виборі оптимального виду зайнятості з урахуванням його потреб і можливостей, а також формування у нього компетентності при орієнтації та адаптації на ринку праці з урахуванням соціально-економічної ситуації.

Для формування конкурентоспроможності спеціальностей кафедри товарознавства та експертизи товарів пріоритетами даної роботи повинно бути здійснення системної та комплексної профорієнтаційної роботи на довузівському, вузівському і післявузівському етапах, тобто створення єдиної вузівської системи профорієнтації. Професійна орієнтація є органічною складовою частиною навчально-виховного процесу кафедри і безпосередньо пов'язана з іншими напрямками роботи, особливо з виховною.

Профорієнтаційна робота на кафедрі здійснюється на основі науково обгрунтованої системи форм, методів і засобів впливу, що ставить в якості спеціального завдання вивчення індивідуальних відмінностей у здібностях абітурієнтів, їх професійний відбір на спеціальності та напрями підготовки університету і своєчасне залучення учнів до здобуття вищої освіти. Так само дуже ефективною є профорієнтаційна робота серед учнів середніх загальноосвітніх шкіл (ліцеїв, гімназій).

Основною метою цієї роботи є залучення професорсько-викладацького складу кафедри і студентів до активної участі у науково-обгрунтованій системі заходів щодо професійної орієнтації молоді, приведення освітніх потреб абітурієнтів у відповідність з ринком праці на основі особистісно-орієнтованого підходу і створення умов для формування ними обгрунтованих професійно-освітніх планів.

Основними завданнями кафедри щодо профорієнтаційної роботи є:

- організація та здійснення взаємодії з освітніми закладами середньої освіти м. Харкова та Харківської області;
- забезпечення формування контингенту студентів на спеціальностях і напрямках довузівської підготовки кафедри;
- надання допомоги приймальній комісії в якісному відборі абітурієнтів університету;
- вивчення і прогнозування перспектив формування студентського контингенту;
- встановлення і зміцнення постійних контактів з колективами шкіл, середніх професійних навчальних закладів, підприємств.

Основними методами роботи кафедри по профорієнтаційній роботі є: інформування (індивідуальне, групове, масове, безпосереднє, опосередковане); профорієнтаційне консультування; професійна профорієнтаційна діагностика; психолого-педагогічні методи; проведення соціально-психологічних тренінгів.

Професійне просвітництво здійснюється серед учнів 10-11 класів загальноосвітніх шкіл за спеціальними програмами. З учнями проводиться профорієнтаційне тестування. На даному етапі підготовки передбачається оволодіння учнями школи певною сукупністю знань про соціально-економічні та психофізіологічні умови правильного вибору професії, йде інформування про найбільш загальні ознаки можливої майбутньої спеціальності або напряму підготовки. Методологічний аспект профорієнтації полягає в роботі з учнями шкіл по професійному самовизначенню (створення профорієнтаційних класів; проведення анкетування учнів по їх самовизначенню в професії; доведення відомостей до учнів про спеціальності кафедри).

Для здійснення ефективної системи профорієнтаційної роботи в деяких ВНЗ створюються спеціальні відділи управління формуванням контингенту студентів. Це структурні підрозділи університетів, які є органами управління довузівської підготовкою, формуванням та збереженням контингенту студентів. Метою їх створення є організація ефективної системи довузівської підготовки абітурієнтів, набору студентів на всі форми навчання, а також системи збереження контингенту студентів. Для досягнення своєї мети ці відділи взаємодіють з підрозділами університету, розробляють і проводять узгоджені організаційні заходи, що забезпечує залучення абітурієнтів до ВНЗ, організацію освітньої діяльності, спрямованої на збереження контингенту та поліпшення якості набору студентів, спільно з приймальною комісією координують роботу технічних приймальних комісій факультетів, а також направляють роботу філій по підготовці та профорієнтації абітурієнтів.